

Fortsatt giltighet av lagen om försöksverksamhet avseende medverkan av Konsument- ombudsmannen i vissa tvister

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Fortsatt giltighet av lagen om försöksverksamhet avseende medverkan av Konsumentombudsmannen i vissa tvister

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:379) om försöksverksamhet avseende medverkan av Konsumentombudsmannen i vissa tvister.

Stockholm den 14 maj 2002

På lagutskottets vägnar

Tanja Linderborg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tanja Linderborg (v), Rolf Åbjörnsson (kd), Marianne Carlström (s), Rune Berglund (s), Henrik S Järrel (m), Nikos Papadopoulos (s), Elizabeth Nyström (m), Marina Pettersson (s), Christina Nenes (s), Tasso Stafilidis (v), Kjell Eldensjö (kd), Berit Adolfsson (m), Anders Berglöv (s), Viviann Gerdin (c), Petra Gardos (m), Lars Lilja (s) och Jan Orrenius (kd).

Propositionen och utskottets ställningstagande

Lagen (1997:379) om försöksverksamhet avseende medverkan av Konsumentombudsmannen i vissa tvister (försökslagen) trädde i kraft den 1 december 1997 och är tidsbegränsad till utgången av november 2002 (prop. 1996/97:104, bet. LU21, rskr. 259). Försökslagen innebär att Konsumentombudsmannen (KO) har möjlighet att företräda enskilda konsumenter som ombud vid allmän domstol och kronofogdemyndighet i tvister med näringsidkare som gäller finansiella tjänster. Lagens tillämpningsområde är begränsat till sådana tvister där utgången är av betydelse för rättstillämpningen eller där det annars finns särskilda skäl för KO:s medverkan. Exempel på sådana särskilda skäl är att tvisten är av betydelse för en större grupp konsumenter. Syftet med lagen är således att främja prejudikatbildningen på konsumentområdet (prop. 1996/97:104 s. 15 och 26, bet. LU21 s. 5).

I propositionen som låg till grund för riksdagens beslut att anta försökslagen anfördes att en möjlighet för KO att medverka som ombud i vissa tvister skulle innebära ett nytt institut på konsumentområdet. Det var därför viktigt att få fram ett underlag för att kunna göra en utvärdering av verksamheten och bedöma behovet och värdet av ett varaktigt system med KO:s biträde åt enskilda konsumenter. Inledningsvis framstod det mot denna bakgrund som naturligt att verksamheten bedrevs som en tidsbegränsad försöksverksamhet. Med hänsyn till de ibland långa handläggningstiderna i tvistemål vid de allmänna domstolarna och att antalet ärenden per år kunde beräknas bli relativt lågt förelåg, enligt regeringens bedömning, skäl att ha en relativt lång försöksperiod.

Regeringen tillkallade i januari 1999 en parlamentarisk kommitté med uppgift att se över konsumentpolitikens mål och inriktning, Konsumentpolitiska kommittén 2000 (dir. 1999:1). I kommitténs uppdrag låg även att utvärdera om försökslagen borde permanentas och att analysera om KO:s möjligheter att biträda enskilda i allmän domstol i tvister om finansiella tjänster borde utvidgas till andra rättsområden. Kommittén konstaterade i sitt slutbetänkande (SOU 2000:29) Starka konsumenter i en gränslös värld, som överlämnades till regeringen i april 2000, att det med hänsyn till att KO biträtt enskilda konsumenter i relativt få tvister var för tidigt att utvärdera om försöksverksamheten borde förlängas eller lagens tillämpningsområde utvidgas. Någon utvärdering genomfördes därför inte.

Enligt vad som närmare redovisas i den nu aktuella propositionen har KO under perioden 1998–2001 prövat 84 ansökningar om biträde enligt försökslagen och i 8 fall beslutat att biträda konsumenten. Den vanligaste grunden för avslag har varit att tvisten har ansetts sakna betydelse för rättstillämpningen på konsumentområdet.

I propositionen gör regeringen bedömningen att det fortfarande saknas tillräckligt underlag för att kunna genomföra en välgrundad utvärdering av för-

sökslagen. För att få möjlighet att samla erfarenheter från fler ärenden föreslår regeringen därför att försökslagens giltighetstid skall förlängas till utgången av år 2004. Enligt vad som anförs i propositionen bör den kommande utvärderingen genomföras under den förlängda försöksperioden. Vidare bör frågan huruvida lagens tillämpningsområde skall utvidgas till att gälla även andra tvister än sådana som rör finansiella tjänster analyseras.

Regeringens förslag finns i bilaga 1 och lagförslaget i bilaga 2.

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande, och utskottet föreslår att riksdagen antar lagförslaget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2001/02:113 föreslår regeringen (Justitiedepartementet) att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1997:379) om försöksverksamhet avseende medverkan av Konsumentombudsmannen i vissa tvister.

Lagförslaget finns i bilaga 2 till betänkandet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:379)
om försöksverksamhet avseende medverkan av
Konsumentombudsmannen i vissa tvister